

อิสลาม สมโภชมุอัลลัฟ

สมาน อู่งามสิน

ปัจจุบัน คำว่า ‘มุอัลลัฟ’ ซึ่งหมายถึง ‘มุสลิมใหม่’ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในสังคมไทย การตื่นตัวของผู้นับถืออิสลามในหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้ให้กำเนิดโครงการอบรมมุสลิมใหม่ ครูผู้เสียสละ หนังสือวิชาการ เอกสารแนะนำ และสื่อจำนวนมากมาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ ‘มุสลิมใหม่’ เข้าถึงแก่นแท้ของอิสลามอย่างแท้จริง

ย้อนไปเมื่อพุทธศักราช 2478 คือราว 84 ปีก่อน มีหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ ‘อิสลามสมโภชมุอัลลัฟ’ ซึ่งเรียบเรียงเป็นบทกลอนภาษามคธที่นำเสนอหลักธรรมพื้นฐานอิสลามและอักษรธรรมภาษาอาหรับ 29 อักษร ตั้งแต่ ‘อาลิฟ’ อักษรแรกจนถึง ‘ยา’ อักษรสุดท้าย ผสมผสานกันอย่างกลมกลืนด้วยภาษาไทย ปาฬิ อาหรับ และมลายูโดยท่านอาจารย์โค คุณทวี ความบางตอนในคำนำของท่านซึ่งกลั่นมาจากความในใจพรรณนาไว้ อย่างน่าคิด “ข้าพเจ้าอาจารย์โค วัดสะพาน (ปัจจุบันคือ ย่านพระโขนง) บวชมานานถึง 13 ปีแล้ว ก็ยังไม่ได้พบดวงแก้ว ให้ฉลาดแคล้วในหลักธรรม ไม่ได้หาผู้แนะนำ ถ้าขึ้นบวชธรรมอยู่ คงไม่สำเร็จปรารถนา พอรู้สำนึกจึงออกมาเป็นฆราวาส”

อาจารย์โคเล่าถึงการดำเนินชีวิตหลังจากลาสิกขาบทในบทกลอนมคธของท่านว่า เวลาผ่านไปได้ 4 ปี กำนันจ้อยซึ่งเป็นเพื่อนมุสลิมได้มาชวนท่านไปกินบุญที่บ้านป่า (ปัจจุบันคือ ย่านถนนพัฒนาการ) หลายครั้ง และได้มีการพูดคุยกันถึงพระผู้สร้างชั้นฟ้าชั้นแผ่นดิน ซึ่งในท้ายที่สุดท่านยอมรับว่าต้องมีพระผู้สร้างจริง สิ่งทั้งหมดจึงดำรงคงอยู่ได้ ซึ่งเป็นหลักมั่นของอิสลามิกชนทั่วไป “ข้าฯ ตรอกตรอกนึกในใจได้ถ้วนถี่ ข้าฯ ก็อยากเป็นอิสลามเห็นงามดี กำนันจ้อยจึงได้พามาหาท่านครูมาน พอมาถึงจึงหมอบคลานเข้าไปหา ผมอยากเข้าไปทางศาสนาพระมุฮัมมัด ท่านครูมานมีความดีใจ ท่านสอนกาลิมะฮ์¹ ให้สามหน เป็นผลสำเร็จแล้ว เหมือนได้แก้วไว้กับกายสบายตน”

อาจารย์โคเล่าอีกว่า ท่านศึกษาอิสลามกับครูมานเป็นเวลา 2 ปี หลังจากนั้นจึงตัดสินใจเดินทางเข้ากรุง เพื่อต่อยอดความรู้ ท่านมีเจตนาที่จะช่วยแนะนำหลักธรรมพื้นฐานแก่ผู้รู้ในวัยที่เป็นอิสลาม จึงได้เขียนหนังสือเล่มนี้และไปหาครูต่วน (ฮัจยีอิสมาแอล บินฮัจยียะหฺยา) เพื่อขอชื่อหนังสือ “ท่านครูให้ชื่อว่า ‘อิสลามสมโภชมุอัลลัฟ’ ขอมะอัฟ² ท่านครูที่ท่านผู้รู้ในทางศาสนา ที่ท่านมีศรัทธาในหลักธรรม ท่านเป็นผู้กล้าเลิศ ขอให้เจ้าที่ประเสริฐสูงรอรอฮุมมัด³ เหนือเขาตารา⁴ วันอาคีรัต⁵ ให้ไกลคียานัด⁶ บรรดาไซต่าน⁷ ขอให้แจ่มใสเบิกบานหัวใจได้

การตั้งชื่อหนังสือของอาจารย์โคโดยใช้คำว่า ‘สมโภช’ (เฉลิมฉลอง) ซึ่งเป็นคำภาษาปาลีที่ผูกพันอยู่กับคตินิยมทางพุทธศาสนา นับว่าเป็นกุศโลบายเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม พหุวัฒนธรรมและให้เกียรติความเชื่ออื่นนอกจากอิสลาม

ทำอาหมัน⁸ ขอให้พระองค์ปกปิดให้ไกลการผิดต่อ
พระองค์นั้น ขอให้ซาฟาฮัต⁹ นาบี¹⁰ มูฮัมมัด อาคีร็ด
ซามัน¹¹ พันจากดุซา¹² ฮารูฮารา¹³ โยภยัลเหล่านั้น
มุตะมุตะฮัน¹⁴ คงส่งปราณี ตามบรรดาพี่น้อง ดูแล้ว
ตรึงตรองพิเคราะห์ให้ถ่วงถี่ ได้คิดแปลมาของพระ
นาบี สำหรับเตือนให้ผู้ไม่เข้าใจ แยกเมืองไทยนี้เพื่อ
ใจสุจริต ทำอาหมัน ฉันเตือนเช่นนี้ เมื่อไม่เห็นด้วย
ก็สุดแท้แต่ท่าน ฮาดิส¹⁵ ว่าไว้ให้ช่วยเตือนกันเพราะ
เป็นดังนั้น จึงได้เตือนท่านทั้งหลาย ขออย่าได้ลืม
เลย พี่น้องเราเอ๋ย ทั้งชายทั้งหญิง อย่า (ได้ทอด) ทิ้ง
คงสำเร็จปรารถนา”

ก่อนที่อาจารย์โค จะไปพบครูต่วน ท่านได้รับความ
กรุณาจากอิมามหะยีอิสมาแอล ตำบล
โรงน้ำแข็งเก่า สุเหร่ายะวา (หนึ่งในศาสนสถาน
ตั้งอยู่ใกล้ถนนเจริญกรุงและแม่น้ำเจ้าพระยาที่
พ่อค้าชาวจากอินโดนีเซียในบังคับฮอลันดาได้
สร้างไว้) ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ โดย
หะยีอับลุดการิม นิภารัตน์ เป็นผู้ขัดเกลาสำนวน
และตรวจพิสูจน์ ครูต่วนได้กรุณาให้โอวาทต้อนรับ
อาจารย์โคในการเข้ารับอิสลามด้วยกอรุณรักร อบอุ่น
และอ่อนโยนเป็นที่ยิ่ง “ร.ร. อันยุมันอิสลามพระนคร
วันที่ 12 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2478 ตามที่
ข้าพเจ้าได้อ่านคำนำของหนังสือท่านอาจารย์โค
และเรื่องศาสนาที่ท่านอาจารย์ได้รวบรวมไว้ใน
หนังสือเล่มนี้ เป็นข้อแสดงได้ว่าท่านได้ออนจาก

ศาสนาพุทธมาเข้าศาสนาอิสลาม โดยปลงใจอัน
บริสุทธิ์ ไม่มีสิ่งใดเข้าแอบแฝงด้วยเลย (อิคลาส¹⁶
ลิลลาฮิตาอาลา¹⁷) และเป็นสิ่งที่เตือนใจพวกเรา
มุสลิมทั้งหลายมาแต่กำเนิด ควรจะต้องค้นหา
หลักศาสนาและท่องจดจำไว้เช่นท่านอาจารย์โคนี้ หรือ
ให้ดีกว่านี้ ตามที่ท่านอาจารย์โคได้ท่องข้อความ
และจดจำ ทั้งได้เผยแพร่ทั่วไป นับว่าท่านอาจารย์โค
ให้เกียรติยศแก่ศาสนาอิสลามเป็นอย่างดี ท่าน
อาจารย์โครับรองว่า เรื่องหนังสือเล่มนี้ถอดแบบมา
จากหนังสือที่มีผู้รู้ได้ตรวจทานดูแล้วทั้งสิ้น มิได้
แต่งเติมอะไรเลย ก็ถือเอาว่าเรื่องที่รวบรวมไว้ใน
หนังสือเล่มนี้ เป็นการถูกต้อง ถ้าท่านผู้รู้เห็นว่า
ขาดตกบกพร่อง หรือแต่งเติมขึ้นไม่คงธรรมแล้ว
หวังว่าคงจะช่วยแก้ไขให้ท่านอาจารย์โคเพื่อเป็น
สินน้ำใจแก่ท่านผู้ซึ่งเป็นหน้าใหม่เข้ามาศาสนาของ
เราด้วยเทอญ ต่วน”

การตั้งชื่อหนังสือของอาจารย์โคโดยใช้คำว่า
‘สมโภช’ (เฉลิมฉลอง) ซึ่งเป็นคำภาษาปาลีที่ผูกพัน
อยู่กับคตินิยมทางพุทธศาสนา นับว่าเป็นกุศโลบาย
เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม
และให้เกียรติความเชื่ออื่นนอกจากอิสลาม ซึ่งครูต่วน
ปรารถนาจะลดทอนความรู้สึกที่อาจกระทบกระเทือน
จิตใจพี่น้องชาวพุทธที่สูญเสียผู้ทรงศีลท่านหนึ่งไปสู่
ความเป็นอิสลาม

บทกลอนภาษามคธของอาจารย์โคประกอบ

ด้วยเรื่องราวต่างๆ มากมายที่เกี่ยวพันกับหลักธรรม พื้นฐานอิสลาม เช่น กาลิมาฮะฮ์¹⁸ รุกันอิหม่าน¹⁹ รุกันนะหมาศ²⁰ นบีรอซูล²¹ มะลาอิกัด²² และ สิบพัคอัลลอฮ์²³ ยี่สิบ ดังสองตัวอย่างต่อไปนี้จาก 'สิบพัคอัลลอฮ์ยี่สิบ'

1. “อูยูด²⁴ แปลว่า มีพระอัลลอฮ์ตอาอาลา²⁵ มีด้วยกับองค์ของท่านเอง ไม่ได้มีด้วยกับผู้สร้างผู้ทำ ไม่ได้มีด้วยกับผู้หนึ่งผู้ใด ลาวันแย้งว่าไม่มี (ลาวัน แปลว่าคู่ต่อสู้) แต่มุสตาเฮล²⁶ คำนวณว่าไม่มีนั้น หามิได้ มันไม่รับกับปัญญา มันไม่กินกับปัญญา เสียเลย มีอัลลอฮ์ตอาอาลาอยู่แน่ ๆ ข้อยืนยันสำคัญ ก็คือสิ่งทั้งหมดในโลกนี้ ชื่อว่าพระอัลลอฮ์มี”

2. “กิดำ²⁷ แปลว่า เก่า ไม่มีแรกไม่มีครั้ง ตั้งแต่ บรรจบกับปีจับครั้งแรกไม่ได้ จับสายไม่ถึง ลาวันแย้งว่า เป็นของใหม่ แต่มุสตาเฮลคำนวณว่าของใหม่นั้น หามิได้ มันไม่รับกับปัญญา มันไม่กินกับปัญญา เสียเลย ที่ว่าของใหม่นั้น เทียงแท้ว่ายิบ²⁸ เก่าอยู่อย่าง แน่ ๆ ข้อยืนยันสำคัญก็คือ สรรพสิ่งทั้งหมดในโลกนี้ ชื่อว่าพระอัลลอฮ์ตอาอาลาเก่า ไม่มีแรกไม่มีครั้ง”

ในส่วนที่เกี่ยวกับอักษรธรรมภาษาอาหรับ ออ ลีฟ ถึง ยา รวมทั้งหมด 29 อักษร อาจารย์โคได้ สาธยายไว้ได้อย่างวิจิตรพิสดารในบทกลอนมคอเป็น ที่น่าอัศจรรย์ยิ่ง ยากนักที่จะหาผู้ใดสามารถรจนาได้ เสมอเหมือนอย่างท่าน “ออ ลีฟ อัลลอฮ์ฮุฮัน²⁹ เป็นเจ้า ทรงสร้างเราท่านทั่วโลกโลกัล พระองค์ ไปรดปรานพวกทำอามัล³⁰ อิสลามเท่านั้นที่ท่าน จำรงค์ บรรดาสรรเสริญเยินยอทั้งหลาย จึงได้ถวาย ให้กับพระองค์ พระองค์ดั้งเดิมเริ่มแรกมีคง ทรงให้ อานิสสงส์บรรดามูมิน หามีสิ่งใดที่มาเปรียบปราน ขออ้างพะยานตามบาฟีคัมภีร์คิลปี ในโลกเรามีอยู่ ฟ้ำหน้าแผ่นดิน พระองค์ทรงสร้างจึงดำรงคมี ทรงสร้างมนุษย์รูปร่างสวยสุด ประกอบไปด้วย วิญญาณที่ดี ทรงจัดคัดเลือกให้เป็นนาบี บุรุษแล

ฮัจยีอิสมาแอล บินฮัจยียะห์ยา

สตรีต้องรู้อย่าดูตาย เทศนาสั่งสอนข้อพระบัญญัติ และช่วยซาฟาอัตบุคคัลทั้งหลาย เป็นบรมศาสดาใน ศาสนอบาย เราท่านทั้งหลายจงแจ้งกิจจา รู้ให้แจ้ง ชัดพระนาบีมุฮัมมัด สั่งสอนฝึกหัดด้วยอรรถกถา เราท่านทั้งหลายจงได้อุตสาห์ ในการอามาลให้ อามัลทำ....ยา ยาเกิน³¹ แน่วแน่มไม่แปรผัน ดำรงค์ สำราญวิมานศรี ไม่กลับมาเกิดจับกำเนิดในโลกก็ย ในคัมภีร์มีแสดงนัย ไม่เวียนเปลี่ยนแปรกระแสร์โลก ไม่ทุกขโศกหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงสมัย มีแต่สุขสนุก สบายทุกวันไป เรื่องวินัยปฏิบัตินั้นตัดสาย อยากสิ่ง ไรได้สิ้นทุกสิ่งไป ไม่ต้องใครหาให้ยากลำบากกาย เป็นของทิพย์ทั้งนั้นมาพล้นหมาย ถ้าไม่ใช้แล้วก็ ยับกลับเข้าที่ อันความเกิดแก่ตายววยชีวัน เรื่อง ของชั้นจะระอานันหามิ เพราะวิมุติหลุดพ้นจาก โลกีย์ เป็นสุขที่ในสวรรค์ชั้นวิมาร”

เรื่องราวของอาจารย์โค คุณนทวิ ในฐานะมุอัลลัฟ (มุสลิมใหม่) เป็นสิ่งที่คนรุ่นหลังอย่างเราๆ ควร สนใจศึกษาครวลงชีวิตและผลงานของท่านอย่าง จริงจังว่า เป็น ‘ความเหมาะสม สมสมัย’ อย่างไร ถึงขนาดที่ครูต่วน หนึ่งในนักการศาสนาอิสลามคน สำคัญในยุคนี้ลงทุนตั้งชื่อหนังสือของอาจารย์โค ด้วยตัวเองว่า ‘อิสลามสมโภชมุอัลลัฟ’ ■

คำแปลศัพท์ภาษาอาหรับและมลายู

- ¹ กาลีมะฮฺ - การปฏิญาณตนเข้ารับอิสลาม (อาหรับ)
- ² มะฮฺอัฟ - ขออภัย (อาหรับ)
- ³ รอฮฺมัต - ความเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้า (อาหรับ)
- ⁴ เซาดารา - พี่น้อง (มลายู)
- ⁵ อาคีรัต - โลกของชีวิตใหม่หลังความตาย (อาหรับ)
- ⁶ คียานัต - ล่องลอย (มลายู)
- ⁷ ไชต่าน - มารร้าย (อาหรับ)
- ⁸ อาหมัน - การประกอบกรดี (อาหรับ)
- ⁹ ซาฟาฮัต - ขอความอนุเคราะห์ (อาหรับ)
- ¹⁰ นาบี - ศาสดา (อาหรับ)
- ¹¹ อาคีรัตซามัน - ยุคสุดท้ายก่อนสิ้นโลก (อาหรับ)
- ¹² ดูซา - บาป (มลายู)
- ¹³ ฮารูฮารา - วุ่นวาย (มลายู)
- ¹⁴ มุติมะมุติฮัน - เผื่อว่า (มลายู)
- ¹⁵ ฮาดิส - คำสอนและจริยวัตรในการดำเนินชีวิตของศาสดามุฮัมมัด (อาหรับ)
- ¹⁶ อิคลาศ - จริงใจ (อาหรับ)
- ¹⁷ ลีลลาฮิตาอาลา - เพื่อพระผู้ทรงสูงส่ง (อาหรับ)
- ¹⁸ กาลิมะฮฺ - (มลายู) ดู 1. กาลีมะฮฺ
- ¹⁹ รุกันอีมาน - หลักศรัทธา (อาหรับ)
- ²⁰ รุกันนะหมาศ - หลักปฏิบัติในการแสดงความเคารพสักการะพระผู้เป็นเจ้าตามแบบอย่างศาสดามุฮัมมัด (อาหรับ)
- ²¹ นบีรอฮิล - ศาสดา (อาหรับ)
- ²² มะลาอิกัต - บ่าวผู้ทำหน้าที่สรรเสริญและรับใช้พระผู้เป็นเจ้า (อาหรับ)
- ²³ ลีฟต์อัลลอฮฺ - คุณานุภาพของพระผู้เป็นเจ้า (อาหรับ)
- ²⁴ วูญูด - มี (อาหรับ)
- ²⁵ อัลลอฮฺตาอาลา - พระผู้เป็นเจ้า พระผู้ทรงสูงส่ง (อาหรับ)
- ²⁶ มุสตาเฮล - ผู้เห็นแย้ง (อาหรับ)
- ²⁷ กิดำ - เก้า (อาหรับ)
- ²⁸ วายิบ - จำเป็น (อาหรับ)
- ²⁹ ตูฮัน - พระผู้เป็นเจ้า (มลายู)
- ³⁰ อามัล - (อาหรับ) ดู 7. อาหมัน
- ³¹ ยาเกิน - ความเชื่อมั่น (อาหรับ)